

IVN jaarverslagen van de werkgroepen 2016

Werkgroep Excursies

Werkgroepleden: Ine Reinders, Heike Tack en Jan Geerts.

De werkgroep Excursies zorgt voor:

- de jaarlijkse natuurgidsenvergadering met excursieplanning,
- publiciteit voor IVN Zwolle van
  - alle publieksexcursies, d.w.z. voor elke excursie een persbericht opvragen en uitsturen,
  - alle kinder-, jongerenactiviteiten ed.
  - IVN-cursussen
- folderverspreiding, 2x per jaar.
- excursies op verzoek
- de nieuwjaar wandeling voor alle vrijwilligers samen met het bestuur.

In 2016 waren er 23 excursies. Twee maal een fietsexcursie en 21 wandelexcursies. De meeste excursies vinden plaats op zondag. Totaal aantal deelnemers 257. Per excursie varieert dit van 0 tot 27 personen. Er zijn ca 35 gidsen die zich ingezet hebben. De excursieplaatsen waren Zwolle 9x, Dalfsen 3x, Vilsteren 2x, De Wijk, Hattem 3x, Wezep 2x, en Lemele.

(wegens omstandigheden is dit verslag gemaakt door Gerda Boonstra)

Werkgroep Vogelzangcursus

Coördinator: Martje Dijks

In 2016 volgden 77 mensen de vogelzangcursus, zeven meer dan vorig jaar. Het merendeel van de cursisten melden zich via de website, een enkele via de folder en het ZNT.

Bijna 80 % van de cursisten komt uit Zwolle en Hattem, de rest uit de omgeving van Zwolle. De cursus werd begeleid door 14 (assistent) gidsen en drie reserve-gidsen op afroep. De cursus was van begin maar tot eind mei op maandag en zaterdag.

Er werden door de diverse groepen uitstapjes gemaakt vanuit het basisgebied het Engelse Werk o.a. naar het Westerveldse bos, waar we de nachtegalen hoorden, Zandhove, Vreugderijkerwaard, enz. Ieder gebied met z'n eigen vogelrijkdom. De vogelzanggidsen begon het seizoen met een wandeling in de Aa-landen waar Marjan Reus ons over het park en de geschiedenis vertelde. De eindexcursie werd gelopen in het de Duursche Waarden, daar werd de zeearend waargenomen. Na de excursie is er in het bezoekerscentrum nagepraat met koffie en natuurlijk wat lekkers erbij. De werkgroep kwam vier keer bij elkaar en hield verder per telefoon of e-mail contact. Van Talja Kamphorst (werkgroep) en Lody Kragt (gids) is met een attentie afscheid genomen.

Op 10 november kwamen gidsen en werkgroep leden bij elkaar om bij te praten, het afgelopen seizoen te evalueren en plannen te maken voor het komend jaar.

Werkgroep Vechterweerd

Coördinator: Heike Tack

Het Waterwingebied Vechterweerd van Vitens, gelegen nabij de rivier Vecht bij Dalfsen, heeft zich ontwikkeld tot een schitterend natuurgebied met veel verschillende soorten planten en dieren, die zich thuis voelen in het door Galloways begraasde veld. Sinds 2004 zijn in dit gebied ieder jaar leerlingen van groep 7 en 8 van de basisscholen in Zwolle en Dalfsen te gast.

IVN Zwolle verzorgt in het voor- en najaar met 15 natuurgidsen veldlessen. Tijdens deze lessen staat de beleving van de natuur centraal. Door zelf aan de slag te gaan met water- opdrachten en natuuropdrachten leren kinderen alle zintuigen te gebruiken en kunnen de kinderen ook het belang van schoon (drink) water ervaren.

In 2016 hebben 516 kinderen, hun leerkrachten en begeleidende ouders met veel plezier deelgenomen aan dit Veldlessenproject. Met dank aan Vitens en alle deelnemende IVN gidsen !

Wateropdrachten: “Van Vechtwater tot Drinkwater” en “Zuiver water, lekker belangrijk”. De kinderen kwamen tot de ontdekking dat het pompwater naar zand en ijzer smaakte. Hoe kan dat nu? Water filteren is nog niet zo gemakkelijk blijktbaar.

Het Vechtwater was haast net zo schoon als het meegebrachte kraanwater.

Ah wat was er weer veel moois te zien en te beleven!

Een overvliegende wulp, kleine meerkoetjes, een buizerd en veel graspiepers en zelfs een paar puttertjes. Bij de sloot waterschaatsers, rugzwemmers en vlo kreeftjes. Bodem boren en de oude boom waren ook erg in trek. En de geurzakjes waren niet aan te slepen!

Wat een wind! Die zorgde voor veel kou en beweging. Veel wapperende haren.

De capes van “Ik en mijn Plekje” waren geliefd. Sommige kinderen hadden maar dunne jacks aan. De Galloways waren onrustig en liepen flinke stukken net als wij, dan bleven we ook warm. Toch een goed begin van de herfst, een heerlijke ochtend.

Werkgroep Stands en verkoop

Coördinator: Fenna Westers

We deden mee aan het Voor- en Nazomerfeest van de Milieuraad en aan de twee Streekmarkten van Landstede in Doepark Nooterhof. De zomerstreekmarkt en de Kerststreekmarkt hadden een andere organisatie en zijn niet meer in de Nooterhof gehouden. Meestal promoten we in de Nooterhof ook de Milieuraad in onze kraam. Verder stonden we op Parkpret in park Eekhout. Voor het eerst deden we mee aan de Kerstmarkt in het hoofdgebouw van Zandhove. Het was er heel gezellig druk.

Onze folders liggen in de VVV-punten bij Waanders in de Broeren en het Stedelijk Museum (beide toeristisch infopunt). De nieuwe folder voor 2017 ligt voor ook weer in het infopunt van het Zwolse Balletjeshuis aan het Grote Kerkplein en in theehuis de Oude Mars. Als de Centrale Bibliotheek aan de Zeven Alleetjes opengaat, liggen de folders ook daar weer (in het tijdelijke onderkomen in het

stadhuis was geen plaats).

De inkoop gaat grotendeels via de KNNV-uitgeverij, soms IVN of Tringa paintings.

Werkgroep Groen voor Ouderen

Coördinator: Wietske van Santen.

We hebben een goed jaar gehad. Onze werkgroep heeft uitbreiding ondergaan en heeft voldoende gelegenheid om actief te zijn. De werkgroep bestaat uit tien leden.

Doel van ons werk blijft hetzelfde: ouderen in zorginstellingen in contact laten komen met de natuur. De natuurkoffers spelen daarbij nog een belangrijke rol. Maar we proberen ook met de bewoners van de tehuizen naar buiten te gaan. Dat lukt bij het ene tehuis gemakkelijker dan bij het andere. Factoren van belang zijn: de mogelijke begeleiding van de zorg of familie/vrijwilligers en natuurlijk ook de aanwezigheid van een park in de omgeving van het tehuis. Duidelijk is dat de bewoners zo'n wandeling buiten zeer op prijs stellen.

Het is jammer dat bezuinigingen en reorganisaties in het afgelopen jaar met zich meebrachten dat ons werk in een aantal tehuizen tijdelijk (?) stil kwam te liggen. We hopen binnenkort daar toch weer aan het werk te kunnen gaan.

In principe bezoeken we maandelijks een instelling. Dit jaar is er een instelling in Hattem bijgekomen. We komen nu in zeven zorghuizen. In een drietal huizen hopen we binnenkort weer te kunnen starten.

Van de mogelijkheid om als instelling een koffer te lenen wordt nauwelijks gebruik gemaakt. Desgevraagd zei een medewerker van een tehuis dat de verzorgenden er toch tegenop zien om zelf met de koffer aan de slag te gaan. De koffer biedt goed basismateriaal, maar het vertellen uit eigen ervaring wat er in de natuur te beleven gaat toch niet iedereen gemakkelijk af.

Komend jaar proberen we een nieuwe folder te maken en stukjes in buurtkranten te plaatsen om Groen voor Ouderen breder bekend te maken.

Wij willen ook contact leggen met o.a. het Alzheimercafé om te zien of wij met de familieleden van patiënten iets kunnen ondernemen in het belang van de ouderen in de zorghuizen en thuis. Inmiddels heeft een gesprek met het Alzheimercafé plaatsgevonden. In de loop van 2017 zullen wij daar een presentatie van ons werk verzorgen.

Werkgroep Activiteiten op verzoek

Coördinator: Heike Tack

Particuliere aanvragers en bedrijven weten IVN Zwolle te vinden als het gaat om een "natuurlijke" bijdrage aan hun activiteiten.

Deze activiteiten kunnen zeer divers zijn. De aanvragen worden door de IVN gidsen buiten het reguliere aanbod uitgevoerd en zoveel mogelijk "op maat" aangeboden.

IVN vraagt voor het organiseren en uitvoeren van deze activiteiten € 30,00 per gids.

Deelnemende organisaties waren dit jaar: Golftuin Zwolle (teambuilding), Oude Mars (via NMO), Wijkvereniging Park Eekhout (Parkpret Zwolle), Milieu Raad Zwolle (Nacht van de Nacht), Stedelijk Museum (Dag van de Duurzaamheid), Doepark Nooterhof (Buitenspeeldag), WIJZ (mantelzorgdag)

Daarnaast waren er excursies voor groepen met diverse achtergronden en wensen: familiefeestje, fotoclub, wielrennersclub, huwelijksjubileum, natuurvriendenclub, verjaardag.

Dank voor de inzet van twintig IVN gidsen konden deze uiteenlopende aanvragen worden gehonoreerd .

Werkgroep Wilde Plantencursus

Coördinator: Marlène Vaessen

Dit jaar werd voor de 25e keer de Wilde Plantencursus gegeven. In de komende winterperiode geven we hier nog een extra tintje aan, in de vorm van een lezing van Gerard Oostermeijer, een van de schrijvers van het boek "Niet zonder elkaar".

Er waren 26 deelnemers, verdeeld over 2 groepen. 15 beginners, 11 iets gevorderden en gevorderden, samen een grote groep. De aanmeldingen kwamen via de website bij ons terecht, het zat al vol voordat er een advertentie geplaatst zou worden in de lokale kranten. De "beginners" stonden onder leiding van Marlène Vaessen, de gecombineerde groep bij Brunhilde Reicher.

Op de druk bezochte kennismakingsavond op 6 april werden de gidsen aan de deelnemers voorgesteld en werd het een en ander verteld over loepjes, flora's en andere plantenboeken. We hadden deze avond gehouden voor de nieuwe cursisten. Na de PowerPoint presentatie gingen we aan de hand van levend materiaal allerlei kenmerken bekijken van planten. De cursisten waren ieder in hun eigen groep druk bezig en leerden elkaar zo al een beetje kennen in een gezellige sfeer. De cursisten krijgen een map, waar ze allerlei informatie in kunnen doen, die ze de eerste avond en ook gedurende de cursus krijgen.

De avondexcursies vonden plaats in het Engelse werk, de Vitens-tuin, het Spoolderbos en de uiterwaarden van de IJssel, waar we de bloeiende planten bekeken. Iedere avond voor de gevorderden natuurlijk ook de nog niet bloeiende planten, de grassen en zeggen. We hadden enthousiaste groepen.

Er werden 4 excursies op de zaterdag georganiseerd. Tussen de 15 en 20 personen waren dan aanwezig, telkens veel belangstelling.

* Op 16 april gingen we naar de tuin van Obs de Werkschuit, waar het vol staat met stinzenplanten, telkens een succes.

* 21 Mei gingen we naar Doosje, waar we op de mooie voedselarme hooilandjes keken.

* 25 Juni gingen we naar Lauwersmeer, waar we onder leiding van een boswachter aldaar, Hans Gartner, het gebied ingingen, prachtig.

* 27 Augustus gingen we naar het Luttenbergerven bij Lemelerveld, Het was een klein veldje met wat beperkte, maar toch aardige soorten.

Iedereen kon meedoen met deze excursies, we proberen altijd om de groepen gescheiden te houden waar dat kan.

13 Februari hadden we een winterwandeling georganiseerd in het Engelse Werk. Er was een achttal cursisten aanwezig, die het erg waardeerde. Het thema was gericht op de bomen en planten in de winter, hun overwintering strategieën.

Werkgroep gezinsexcursies

Coördinator: Annet van der Wal

De werkgroep Gezinsexcursies heeft 4 leden, Marjan Reus, Joyce Schreuder, Jaap van Driezum en Annet v.d. Wal. Zij bedenken en bereiden de activiteiten voor.

Daarnaast is er een groep van ongeveer 20 vrijwilligers die willen helpen bij het begeleiden van de activiteiten op de dag zelf. In 2016 hebben we volgens afspraak 2 activiteiten georganiseerd voor kinderen van 4 tot en met 8 jaar.

Op 19 juni Dromenland en op september Avontuur in de natuur Allebei in Doepark Nooterhof. We hebben met deze excursies 77 kinderen met hun (groot) ouders bereikt.

Werkgroep Zwols Natuurtijdschrift

Coördinator Wietske Prummel

Het Zwols Natuurtijdschrift (ZNT) is de gezamenlijke uitgave van KNNV-Zwolle en IVN-Zwolle e.o. In 2016 werden twee nummers uitgebracht, beide geheel in kleur, aantal pagina's tussen 32 en 36. De oplage bedroeg elk ruim 700 exemplaren. De adressering ging zoals steeds via adresstickers die door de redactie en vrijwilligers wordt verzorgd, Post.nl verzorgde de verzending.

Op de voorplaat van nummer 1 van ZNT jaargang 23 staat een foto van het maken van herfstmonsters tijdens een activiteit van de Groendoeners van het IVN. Nummer 2 wordt gesierd door een foto van het uitzicht vanuit de uitzichttoren 'De Zeven' in het Fochteloërveen (KNNV-vogelexcursie).

De redactie bestond in 2016 uit 5 leden van KNNV en IVN met een onderlinge taakverdeling. 'Veldman Print & Sign' uit IJsselmuiden verzorgt het drukwerk sinds 1984 voor KNNV (en IVN).

Het ZNT werd ook in 2016 gevuld met onderzoeksverslagen (gierzwaluwen, kerkuilen, het parnassialandje en de paddenstoelen van het Zalkerbos), excursieverslagen, bijzondere waarnemingen, verslagen van cursussen van IVN en KNNV (Groendoeners, de oerschool en de insectencursus), recensies, een interview en twee tekeningen.

Er was steeds voldoende en interessante kopij over de natuur in en rondom Zwolle. Alle auteurs, fotografen en de tekenares worden hartelijk bedankt voor hun bijdragen. Het ZNT kan alleen bestaan dankzij de vele schrijvers, tekenaars en fotografen onder onze leden en lezers daarbuiten. Wij hebben met veel plezier het ZNT 2016 verzorgd.

In het najaar van 2016 werd de redactie benaderd door de besturen van IVN en KNNV met de mededeling dat de kosten voor het ZNT te hoog zouden zijn. Besturen en redactie onderzoeken nu de mogelijkheden hoe de kosten van druk en verzending

omlaag te brengen zonder omvang en kwaliteit al te zeer geweld aan te doen. Op de ALV's van beide verenigingen worden voorstellen hiertoe aan de leden voorgelegd.

Werkgroep Excursies op verzoek

Coördinator: Heike Tack

Parkpret 2016

Een jaarlijks terugkerend evenement in park Eekhout op de laatste zondag van mei. In 2016 met het thema "Bruisen". De activiteiten van het IVN waren voor een deel op het thema afgestemd. We hebben popcorn gemaakt, proefjes gedaan met water, slakken bekeken met de kinderen en graspoppetjes gemaakt.

Nacht van de nacht

Nog een jaarlijks terugkerend evenement maar dan georganiseerd door Milieuraad Zwolle. Met dit evenement willen we aandacht vragen voor de effecten van teveel licht in onze samenleving op mens, plant en dier. IVN verzorgde dit jaar een zintuigtocht. We hadden route met touw uitgezet in de peuterspeeltuin van Doepark Nooterhof. De schatting is dat er 175 personen met een begeleider hebben meegedaan. Er zijn geen foto's van deze activiteit. Daarvoor was het te donker.

Voor – en nazomerfeest Milieuraad Zwolle

Om de route "Geheimen uit de Moestuin van Doepark Nooterhof" te promoten hebben we meegedaan door met de aanwezige kinderen een grote pan soep te koken. Ook konden ze meedoen met een speurtocht door de moestuin en zelfgemaakte ketchup proeven.

Werkgroep Oerschool

Coördinator: Gerda Revenberg

Hoeveel gidsen deden mee aan de activiteiten

Gemiddeld 4-6 begeleiders per zaterdag

Wat voor activiteiten zijn er georganiseerd?

23 jan: pottenbakken met Ulrich van 'Zwolifant'

20 feb: houten lepel snijden of sloffen vilten

12 maart: extra: Wilgen knotten (NL doet) ouder-kind activiteit

19 maart: Hutten bouwen in de uiterwaarden

16 april: Mollenhuid villen en looien of vilten

24 april: gezinsexcursie Oer is Stoer (extra activiteit, 25 deelnemers)

21 mei: Het grote Oerfeest: games en high tea

17/18 juni: Oerkamp in de prehistorische nederzetting in Lelystad

1 okt: Vuur en brood (zelf deeg kneden... en vuurmaaktechnieken)

29 okt: Samhain vieren: pompoen uithollen of heksenhoed vilten

19 nov: diverse jachttechnieken, pijl en boog maken

17 dec: Midwinterfeest: Licht, Lawaai en lekker eten (fakkels maken, hoornblazen en oerpizza bakken)

Aantal activiteiten

9 Oerschool zaterdagen,

1 extra zaterdag voor kind+ouders (wilgenknoten),

Extra: 1 oerkamp overnachting bij de Prehistorische nederzetting in Lelystad
Gezinsexcursie Oer is Stoer voor basisschoolkinderen op zondagmiddag

Aantal bezoekers / cursisten

Seizoen 2015-2016: 17 leden (7 meisjes),

Seizoen 2016-2017: 12 leden (3 meisjes)

Gezinsexcursie: ongeveer 25 kinderen met (groot)ouders (slecht weer: sneeuw en harde wind:

Waar werden de activiteiten gehouden?

Wijkboerderij de Klooienberg, Klooienberglaan 1 in Zwolle

Wat was een hoogtepunt?

Voor de jongeren is het kamp het hoogtepunt. De afsluiting van het seizoen met een Oer-high tea waarbij iedereen zelf thuis iets gekookt of gebakken had was erg leuk. Een goede inbreng van de jongeren. Ook het wilgenknoten met de ouders erbij was leuk.

Zijn er ook knelpunten?

- Het was lastig om de betaling binnen te krijgen voor seizoen 2016-2017. De ouders van 2 jongeren hadden financiële problemen en vroegen daarom uitstel van betaling. Gevolg daarvan was dat ze een paar keer herinnerd moesten worden en ik steeds weer terug moest koppelen naar de penningmeester of het geld binnen gekomen was op de bankrekening.
- Het contact met de pers verloopt moeizaam. Dat ligt niet zo zeer aan de pers naar aan IVN die niet tijdig het persbericht verstuurt.

•

Werkgroep ledenadministratie

Coördinator: Roelof Pol

We hebben in totaal:

80 donateurs,

287 leden, waarvan 32 landelijk

12 huisgenootleden,

2 ereleden,

In 2016 hebben 8 donateurs en 13 leden het lidmaatschap opgezegd.

De leden en donateurs wonen in 33 verschillende plaatsen (plaatsen zonder aantal = 1)

Balkbrug (2), Dalfsen (14) Drachten, Dronten, Emmeloord, Genemuiden,

Harderwijk, Hasselt (7), Hattem (22), Hattemberbroek, Heerde (3), Heino

(10), IJsselmuiden (3) Kampen (8) Kamperveen, Koekange, Laag-Zuthem (2),

Meppel (5), Nieuwleusen (3) Nunspeet, Oldebroek, Olst, Ommen (2), Oosterwolde

(gld), Raalte, 's Heerenbroek, Staphorst (2), Stroe, Wapenveld, Wezep (9),

Windesheim, Zalk (2) en Zwolle (273).